

σύγχρονο

ΦάσμαGroup
προπαρασκευή για
Α.Ε.Ι.

μαθητικό φροντιστήριο

25 ^{ης} Μαρτίου 111	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ	☎ 210. 50.20.990 - 50.27.990
25 ^{ης} Μαρτίου 74	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	☎ 210.50.60.845 - 50.50.658
Γραβιάς 85	ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ	☎ 210.50.51.557 - 50.56.256
Πρωτεσιλάου 63	ΠΛ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ - ΙΛΙΟΝ	☎ 210.26.32.505 - 26.32.507

Μάθημα : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Καθηγητής : ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΦΑΣΜΑ
Τάξη : Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Ημερομηνία :
Όνοματεπώνυμο :

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Μετά τὰ φυσικά, Α 2, 98b12-28

Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. Ὅ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἶπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἀγνοίαν ἐφιλοσόφησαν, φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἔνεκεν. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἑτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλεύθερος ὁ αὐτοῦ ἔνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὢν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἔνεκέν ἐστίν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α1. α. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις γράφοντας τη λέξη “Σωστό”, αν είναι σωστή ή τη λέξη “Λάθος”, αν είναι λανθασμένη με βάση το αρχαίο κείμενο.

1. Οι άνθρωποι στην εποχή του Αριστοτέλη άρχισαν να φιλοσοφούν για διαφορετικό λόγο σε σχέση με την πρώτη αιτία που οδήγησε στο φιλοσοφείν.
2. Μετά από εξελικτική και αργή πορεία οι άνθρωποι εξέφρασαν την απορία τους και για κρίσιμα ζητήματα όπως η γένεση του σύμπαντος.
3. Αυτός που χαρακτηρίζεται από απορία και δοκιμάζεται από έκπληξη, αμηχανία, περιέργεια και θαυμασμό δεν έχει συνείδηση της άγνοιάς του.
4. Η εξασφάλιση σχεδόν όλων των μέσων για την επιβίωση και την άνετη ζωή συνέδραμε στην ανάπτυξη της φιλοσοφίας.
5. Η φιλοσοφία είναι η μόνη ελεύθερη από τις επιστήμες με το σκεπτικό ότι δεν υπηρετεί κάποια άλλη ανάγκη, αλλά υπάρχει ως αξία καθεαυτήν.

A1.β. Για καθεμία από τις παραπάνω απαντήσεις να γράψετε το κομμάτι του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνει.

Μονάδες 10 (5+5)

B1. Ο Αριστοτέλης ισχυρίζεται ότι *ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν*. Να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο ο φιλόσοφος τεκμηριώνει την παραπάνω θέση και τον λόγο που εντάσσει το παρενθετικό επιχείρημα στην επιχειρηματολογία του.

Μονάδες 10

B2.α. Με ποιους όρους και με ποια μορφή ορίζονται οι χρονικές φάσεις στο κείμενο; Τι αναδεικνύει η χρήση αυτών των μέσων για την αριστοτελική μέθοδο;

B2.β. Να εξηγήσετε τι επιτυγχάνει ο Αριστοτέλης με τη χρήση των *ἐναρθρῶν ἀπαρεμφάτων τὸ θαυμάζειν, τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν, τὸ εἰδέναι, τὸ ἐπίστασθαι*.

Μονάδες 10 (6+4)

B3.α. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες και να διορθώσετε όσες είναι λανθασμένες.

ΠΡΟΤΑΣΗ	Σ/Λ	ΔΙΟΡΘΩΣΗ
1. Όταν ο Αριστοτέλης πέθανε στη Χαλκίδα ήταν – σύμφωνα με τις αρχαίες πηγές μας - «τριῶν που καὶ ἐξήκοντα ἑτῶν». Ήταν τότε το τρίτο έτος της εκατοστής δέκατης τέταρτης Ολυμπιάδας σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Απολλόδωρου όπως τους μαθαίνουμε από τον Λαέρτη (3ος αι. μ.Χ.)		
2. Ο πατέρας του λεγόταν Νικόμαχος και ήταν γιατρός στην αυλή του βασιλιά		

της Μακεδονίας Φιλίππου του Γ' .		
3. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης παραμονής του στην Αθήνα ο Αριστοτέλης έγραψε το μεγαλύτερο μέρος των Ηθικών Νικομαχείων, των Πολιτικών και των Πολιτειών.		
4. Ο Αριστοτέλης ήταν πάντα έτοιμος «και τὰ ἀλλότρια ἀναιρεῖν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς ἀληθείας».		

B3.β. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α' με τα στοιχεία της στήλης Β' (Στη στήλη Β' περισσεύουν δυο όροι).

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. 367-347 π.Χ. 2. 384 π.Χ. 3. 323 π.Χ. 4. 322 π.Χ. 5. διάρκεια δεύτερης παραμονής Αριστοτέλη στην Αθήνα 6. διάρκεια πρώτης παραμονής Αριστοτέλη στην Αθήνα	α. είκοσι χρόνια β. δώδεκα χρόνια γ. γέννηση Αριστοτέλη δ. θάνατος Μεγάλου Αλεξάνδρου ε. πρώτη περίοδος Αριστοτέλη στην Αθήνα στ. θάνατος του Αριστοτέλη ζ. τριάντα δυο χρόνια η. παραμονή Αριστοτέλη στην Μακεδονία

Μονάδες 10 (6+4)

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α' με την ετυμολογικά συγγενή της νεοελληνική λέξη της στήλης Β'. (Στη στήλη Β' περισσεύουν τρεις λέξεις).

Στήλη Α'	Στήλη Β'
συμβεβηκός είδέναι έστιν προϊόντες διαγωγήν	ιταμός ετυμολογία ανιστόρητος γήινος σύστημα άξονας βίωμα αναβατήρας

Μονάδες 10

B5. Αφού μελετήσετε το απόσπασμα από το έργο του B. Russel, να συγκρίνετε τις θέσεις του Αριστοτέλη και του B. Russel ως προς τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη της φιλοσοφικής σκέψης και τη σχέση του ανθρώπου με τη φιλοσοφία.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Η φιλοσοφία, όπως θα υπονοώ τη λέξη, είναι κάτι ενδιάμεσο μεταξύ θεολογίας και επιστήμης. Όπως και η θεολογία, συνίσταται σε θεωρήσεις επί θεμάτων ως προς τα οποία η ακριβής γνώση υπήρξεν, ως την ώρα, ανεπιβεβαίωτη αλλά, όπως η επιστήμη, απευθύνεται προς την ανθρώπινη λογική μάλλον παρά προς το δόγμα, είτε περί παραδόσεως πρόκειται είτε περί αποκαλύψεως. Κάθε οριστική γνώση - αυτό τουλάχιστον ισχυρίζομαι - ανήκει στην επιστήμη, κάθε δόγμα, καθ' όσον υπερβαίνει την οριστική γνώση, ανήκει στη θεολογία. Αλλά μεταξύ θεολογίας και επιστήμης υπάρχει μια νεκρά ζώνη, εκτεθειμένη σ' επιθέσεις και από τις δύο πλευρές. Αυτή η νεκρά ζώνη είναι η φιλοσοφία. Σχεδόν όλα τα ερωτήματα πού παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον στα θεωρητικά πνεύματα είναι μορφής τέτοιας πού δεν βρίσκουν απόκριση στην επιστήμη, και οι πλήρεις αυτοπεποιθήσεως απαντήσεις των θεολόγων δεν φαίνονται πια τόσο πειστικές όσο στους περασμένους αιώνες.

Από τότε που οι άνθρωποι κατέστησαν ικανοί να στοχάζονται ελεύθερα, οι πράξεις των σε απειρία σημαντικών περιπτώσεων, εξαρτιόνταν από τις θεωρίες τους σχετικά με τον κόσμο και την ανθρώπινη ζωή, σχετικά με το τι είναι καλό και τι κακό. Τούτο αληθεύει και σήμερα όπως και για οποιαδήποτε προγενέστερη εποχή. Για να κατανοήσουμε μια εποχή ή ένα έθνος, πρέπει να κατανοήσουμε τη φιλοσοφία τους πρέπει να είμαστε κι εμείς ως έναν βαθμό φιλόσοφοι. Υπάρχει εδώ αμοιβαία ομοιότητα: οι συνθήκες ζωής των ανθρώπων καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη φιλοσοφία τους, αλλά αντιστοίχως η φιλοσοφία τους καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις συνθήκες ζωή τους.

Bertrand Russel, *Ιστορία της δυτικής φιλοσοφίας*.

τ. Α' *Η αρχαία φιλοσοφία – Η καθολική φιλοσοφία*

μτφρ Α.Χουρμούζιου, εκδ, Αρσενίδης

Μονάδες 10

Φιλοσοφούμεν γνησίως τε καὶ ἰκανῶς...